

Демчук Олеся Анатоліївна

*Студентка четвертого курсу факультету фінансів
Тернопільського національного економічного університету*

ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ – ВАЖЛИВА ОЗНАКА СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

В сучасних умовах посиленої євроінтеграції та глобалізаційних процесів особливої актуальності набуває питання забезпечення фінансово-економічної безпеки держави. Однією із головних складових фінансово-економічної безпеки є забезпечення фінансової грамотності населення, що в свою чергу є однією із стратегічних задач держави. Проблематику фінансової грамотності досліджували багато вітчизняних та зарубіжних науковців, зокрема доктор економічних наук, професор Тернопільського національного університету Юрій Сергій Ілліч.

Як зазначали С. І. Юрій і Т. О. Кізима у їх статті - «грамотність населення є важливою ознакою сучасного суспільства й багато в чому визначає якість життя його громадян, забезпечуючи їм доступ до якісніших освіти, роботи, послуг. Це вповні стосується й фінансової грамотності та фінансової культури, адже фінансові відносини стали невід’ємним атрибутом сучасного життя» [1].

На жаль сьогодні говорити про фінансову грамотність складно, оскільки більшість людей не хочуть розуміти, що без найпростіших навичок управління власними коштами, вони не зможуть стати забезпеченими людьми, яким будуть не страшні ні кризи в країні, ні низький рівень заробітних плат та пенсій, ні різкі коливання валютних курсів.

Судячи з останніх подій в Україні та реакції на них громадян, можна стверджувати, що рівень фінансової грамотності українців дуже низький. Загалом фінансова грамотність відображає вміння розпоряджатися коштами з отриманням максимального прибутку і мінімальними ризиками.

Фінансова грамотність поєднує в собі фінансові знання, навички і фінансову поведінку особи щодо грамотного та ефективного розпорядження власними коштами для того, щоб приймати правильні фінансові рішення. Проте, С. І. Юрій та Т. О. Кізима стверджували, що це дещо звужує трактування фінансової грамотності, адже фінансова грамотність передбачає не лише наявність необхідних знань і навиків для прийняття відповідальних фінансових рішень, а й уміння формувати

оптимальний бюджет, вести постійний облік особистих доходів і витрат, оминати ризики, здійснювати перспективне фінансове планування тощо [1].

Ці знання і навички означають: планування власного бюджету; вміння шукати і знаходити необхідну фінансову інформацію; розуміння призначення фінансових установ та їх відповідальності тощо.

Соціологічні опитування та дослідження показують головні причини низької фінансової грамотності громадян нашої країни. Перш за все, сюди відносять низький рівень використання фінансових послуг. Згідно з останніми дослідженнями 27% громадян не роблять заощаджень, а ті особи, які заощаджують кошти, зазвичай відкладають їх на так званий «чорний день» [2]. На мою думку, причиною цього може бути те, що населення недостатньо обізнане про фінансові установи і тому переважно заощаджують вдома. Також, ще однією причиною може бути недовіра до фінансових установ.

Варто зазначити, що половина українців мають лише загальні уявлення про рівень своїх доходів і витрат, а це не дає їм можливості визначити, куди діваються гроші. Проведені соціологічні дослідження дають підстави стверджувати, що більшість громадян мають пасивне ставлення до власного добробуту. Так, 39% населення не мають банківських рахунків. Більшість населення користуються базовими фінансовими послугами, зокрема [2]: оплата комунальних послуг і платежів (72%); споживчий кредит (68%); обмін валюти (31%); проведення платежів через термінали платіжних систем (38%).

Соціологічні дослідження показали, що 60% українців є фінансово грамотними, але менше 20% з них змогли дати 5 правильних відповідей на 7 простих математичних запитань, які стосувались управління власними фінансами [2]. Я вважаю, що громадяни не зацікавлені в отриманні фінансової інформації в більшому обсязі. Більшість з них навіть не цікавляться фінансовими новинами. Але цікавим є те, що коли мова йде про вибір банку або фінансової компанії для того щоб придбати певну фінансову послугу, то майже всі дають свої поради іншим, хоча рівень їх фінансової грамотності досить низький. Хоча ці дані й розчаровують, проте не все так погано і стати фінансово грамотним ніколи не пізно.

Отже, фінансова грамотність є важливою ознакою сучасного суспільства. Хоча на сьогодні рівень фінансової грамотності українців є досить низьким, проте є багато можливостей його підвищити, оскільки в сучасних умовах можна без будь-яких проблем придбати книги з

управління особистими фінансами, а також скористатися послугами фінансових консультантів.

Література:

1. Юрій С. І., Кізима Т. О. Фінансова грамотність населення в діалектиці сучасних освітніх тенденцій. *Фінанси України*. 2012. №2. С. 16–25.
2. Фінансова грамотність українців. URL: <https://simeinyi-budzhet.ua/familybudget/finansova-gramotnist-2/>.

Малінка Марія Андріївна

*Студентка Чернівецького національного університету
ім. Ю. Федьковича*

РОЗДУМИ МАЙБУТНЬОГО ФІНАНСИСТА

Хай це не схоже на сонети чи на станси,
Я хочу присвятити декілька рядків
Такій захоплюючій темі, як фінанси,
Яка прийшла до нас із глибини віків.
Це актуальна і важлива тема
Для всіх народів і на всі часи.
Бо без фінансів в тебе є проблеми,
А з ними вирішиш проблеми всі.
Без них би навіть не було культури,
Тих свят, що любить місто і село,
І ні мистецтва, ні архітектури -
Цивілізації би просто не було.
То ж фінансист шанований в народі,
Бо ні для кого вже не новина,
Що правильний фінансовий розподіл -
У будь-якій державі справа головна:
Наука, медицина, будівництво -
Усі потреби нашого буття
Захищене дитинство й материнство,
І гідна старість, впевнене життя.